

**VALTIONEUVOSTON ASETUS TELEVISIO- JA RADIOTOIMINNASTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****Pääasiallinen sisältö**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtioneuvoston asetusta televisio- ja radiotoiminnasta (1245/2014). Asetukseen sisältyvää määräaikaista poikkeusta, jonka mukaan tekstityspalvelu voidaan suorien lähetysten osalta toimittaa uusintalähetyksen yhteydessä 1. päivään kesäkuuta 2020, ehdotetaan jatkettavaksi 31. päivään joulukuuta 2020.

Asetus tulisi voimaan 2.6.2020.

Nykytila

Ohjelmistojen saattamisesta näkö- ja kuulorajoitteisten saataville säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 211 §:ssä. Suomen- tai ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin on liitettävä tekstitys sekä muihin ohjelmiin selostus tai palvelu, jossa tekstitetyn ohjelman teksti muutetaan ääneksi (ääni- ja tekstityspalvelu) siten kuin 211 §:ssä säädetään. Erityisryhmien palvelu on Yleisradio Oy:stä annetussa laissa (1380/1993) määritetty yhdeksi julkisen palvelun tehtäväksi. Ääni- ja tekstityspalvelu on tämän vuoksi liitettävä Yleisradio Oy:stä annetussa laissa tarkoitettuihin julkisen palvelun ohjelmistoihin.

Jotta moniarvoinen viestintä toteutuisi myös näkö- ja kuulovammaisten osalta, on erityisryhmiä palvelevasta velvoitteesta katsottu tarpeen säätää myös kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien osalta. Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin useita eri yleisryhmiä palveleviin ohjelmistoihin. Liikenne- ja viestintäministeriö on 1.6.2018 antamallaan päätöksellä (9/03/2018) vahvistanut ne ohjelmistot, joihin ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä. Kyseisiä ohjelmistoja ovat tällä hetkellä MTV Oy:n MTV 3:n ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelosen ohjelmistot.

Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden on oltava edellä tarkoitettujen useita eri yleisryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 75 prosenttia ohjelmista ja julkisen palvelun ohjelmistojen osalta 100 prosenttia ohjelmista. Ääni- ja tekstityspalvelua ei tarvitse liittää suorana lähetyksenä lähetettäviin musiikkiesityksiin eikä suorana lähetyksenä lähetettäviin urheiluohjelmiin. Musiikkiesityksillä tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 211 §:ssä musiikkivideoita ja konserttitaltointeja taikka muita yksinomaan musiikista koostuvia esityksiä tai ohjelmia.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää muun muassa ääni- ja tekstityspalvelun teknisestä toteuttamisesta ja lähettämisestä. Asetuksen mukaan ääni- ja tekstityspalvelun osuuksista yksi kolmasosa ohjelmatunneista voidaan toteuttaa televisiotoiminnan harjoittajan tilausohjelmopalvelussa (asetuksen 7.2 §).

Ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta tekstityspalvelu voidaan 1 päivään kesäkuuta 2020 toimittaa uusintalähetyksen yhteydessä. Uusinta, johon tekstitys on liitetty, on lähetettävä yleisön kannalta tarkoituksenmukaisena lähetyksaikana vuorokauden kuluessa suorasta lähetyksestä sekä esitettävä tekstityksen valmistuttua tilausohjelmopalvelussa mahdollisimman pian (asetuksen 12 §).

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoi 14.11.2018 direktiivin (EU) 2018/1808 audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin (EU) 2010/13 muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi ("AVMS-direktiivi"). Uudistetun direktiivin 7 artikla velvoittaa mediapalvelun tarjoajia eli sekä televisiotoimijoita että tilausohjelmajpalvelun tarjoajia saattamaan tarjoamiaan mediapalveluja jatkuvasti ja asteittain esteettömämmiksi vammaisille loppukäyttäjille. Mediapalvelun tarjoajien tulee raportoida säännöllisesti esteettömyyden toteutumisesta, minkä lisäksi toimijoiden tulee laatia esteettömyyttä koskevia toimintasuunnitelmia siitä, kuinka niiden palveluja saatetaan jatkuvasti ja asteittain esteettömämmiksi vammaisille henkilöille. Direktiivi jättää sen sijaan avoimeksi sen, kuinka palvelujen asteittainen esteettömyys tulisi käytännössä toteuttaa.

AVMS-direktiivin vaatimukset saatetaan kansallisesti voimaan sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin tehtävillä muutoksilla. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 19. päivänä syyskuuta 2020. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 211 §:ään sisältyvää palvelujen esteettömyyttä koskevaa sääntelyä ehdotetaan laajennettavaksi tilausohjelmajpalveluihin siten, että se kattaisi tässä vaiheessa osan niiden televisiotoimijoiden tilausohjelmajpalvelujen ohjelmistoista, joihin jo tällä hetkellä sovelletaan esteettömyysvelvollisuuksia lineaaritelevision puolella. Velvoite kohdistuisi siten Yleisradio Oy:n, MTV Oy:n ja Sanoma Media Finland Oy:n tilausohjelmajpalveluiden ohjelmistoihin. Ääni- ja tekstityspalvelun osuuden näiden tilausohjelmajpalveluiden ohjelmistoissa tulisi olla 30 prosenttia. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi kansallisista tarpeista esiin nousseena myös tekstityksen laatuun liittyvä velvollisuus. Laatuvelvollisuus edellyttää, että tekstityspalvelussa tekstitys on riittävän selkeää ja ymmärrettävää. Lakiin lisätään myös direktiivin edellyttämät raportointia ja toimintasuunnitelmien laatimista koskevat velvoitteet.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että televisioyhtiöt täyttävät laissa ja asetuksessa säädetyt ääni- ja tekstityspalveluvelvoitteensa. Velvoitteen toteutumista tarkastellaan vuosittain yhtiöiltä kerättävien tietojen pohjalta. Yleisradio Oy:n osalta tekstityspalveluihin liittyvät velvoitteet ovat täyttyneet 100 %:sti kaikilla kanavilla vuosina 2017, 2018 ja 2019. Edellä todetun mukaisesti asetuksen 7 §:n 2 momentti mahdollistaa sen, että ääni- ja tekstityspalvelun osuuksista yksi kolmasosa (33,3 %) ohjelmatunneista voidaan toteuttaa televisiotoiminnan harjoittajan tilausohjelmajpalvelussa. Yleisradio Oy toteutti vuonna 2019 tekstityspalvelun osuuksista kokonaisuudessaan 16 % tilausohjelmajpalvelussa (Yle Areena). TV 1:n osalta tekstitysvelvoitteen alaisista ohjelmista 32 %:ssa toteutettiin tekstityspalvelu tilausohjelmajpalvelussa, TV 2:n ja Yle Teeman osalta vastaava luku oli noin 3 % ja Yle Femina osalta noin 9 %. Yleisradio Oy lähetti vuonna 2019 700 tuntia enemmän tekstitettyä suomen- ja ruotsinkielistä televisio-ohjelmistoa kuin vuonna 2018. Liikenne- ja viestintävirasto ei tietojen keruun yhteydessä ole kerännyt tekstityspalvelun osuuksia suorien lähetysten osalta.

Televisio- ja radiotoiminnasta annettuun asetukseen sisältyvän määräajan päättymisen tarkoittaisi Yleisradio Oy:n kohdalla sitä, että siihen tulisi myös suorien lähetysten osalta sovellettavaksi 100 %:n tekstitysvelvoite. Velvoitteen täysimääräinen toteutuminen ei ole kaikkien suorien lähetysten – kuten alueuutisten - osalta teknisesti mahdollista eikä taloudellisesta järkevää. Alueuutisten suora ensiesitys televisiossa lähetetään viitenä päivänä viikossa kymmenelle eri alueelle. Usean erisisältöisen lähetysten yhtäaikaisen suoratekstityksen tuottaminen ja lähettäminen suorana eri puolelle Suomea ei ole teknisesti mahdollista. Myöskään puheentunnistusteknologia ei tällä hetkellä ole vielä niin kehittyntä, että tekstitys voitaisiin toteuttaa riittävän laadukkaasti ilman ihmistyövoiman käyttöä. Suorien lähetysten tekstitysvelvoitteen nousu 100 %:iin aiheuttaisi Yleisradio Oy:lle merkittäviä lisäkustannuksia ja henkilöstön uudelleen järjestelyjä.

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun asetuksen 12 §:ään sisältyvää määräaikaista poikkeusta ehdotetaan jatkettavan vuoden 2020 loppuun.

Asetukseen sisältyvän määräaikaisen poikkeuksen jatkaminen vuoden 2020 loppuun edesauttaa hyvänlaatuisen tekstityspalvelun toteutumista ja mahdollistaa tuleviin sääntelymuutoksiin sopeutumisen.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Asetusta tarkastellaan seuraavan kerran syksyllä 2020 sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muutosten tultua voimaan. Tässä yhteydessä arvioitaisiin tarve suorien lähetysten tekstityksen asteittaiselle nostamiselle määräaikaisen poikkeuksen päätyttyä.

Esityksen vaikutukset

Esityksellä parannetaan Yleisradio Oy:n mahdollisuuksia tarjota laadukkaita tekstityspalveluja silloin, kun kyse on suorista lähetyksistä. Nykytila säilyisi ennallaan vuoden loppuun asti.

Asian valmistelu

Asetuksen sisältö

12 § Asetuksen 12 pykälää muutetaan siten, että ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta tekstityspalvelu voidaan 31. päivään joulukuuta 2020 toimittaa uusintalähetysten yhteydessä. Muilta osin pykälä säilyisi muuttumattomana.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--